

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ

Πῶς γεννῶνται ἀσθενεῖαι.

Ἐκ πραγματείας «περὶ Μοσκιτῶν» ἣν ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῆς Κολωνίας» ὁ Dr H. von Thering ὁ ἐν Rio grande do Sul διαβίων, ἐραυζόμεθα τὰ ἑξῆς:

Ἀπό τινων ἐτῶν κατηγορήθησαν, μάλιστα διὰ τοῦ Κίγκ, οἱ Μοσκίται (εἶδος κωνόπων) ὡς μεταδότες τῶν διαλειπόντων πυρετῶν, μολονότι τοῦτο δὲν ἀπεδείχθη εἰσέτι, διότι καὶ τὸ αἷτιον τῶν διαλειπόντων πυρετῶν δὲν ἐπεβεβαιώθη ἔτι ἀσφαλῶς. Πιθανῶς αἰτία αὐτοῦ εἰσὶν γρεγαρινοειδεῖς ὄργανισμοί, ζῶντες εἰς τὸ αἷμα, καὶ τὰ αἱμοσφαίρια προσβάλλοντες, ἐν τούτοις μένει πρὸς διαλεύκανσιν ἡ γέννησις καὶ ἡ διάδοσις αὐτῶν, καὶ τότε μόνον θὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἐκτιμηθῶσιν αἰτιολογικῶς οἱ Μοσκίται. Ὁ διάσημος ζωολόγος Γκράσση ἀπέδειξεν ὅτι ἡ οἰκιακὴ μυῖα ἀπορρῶσθαι τὰ φά τῶν ἐλμίνθων τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ τοὺς σπόρους μυκήτων, καὶ πιθανῶς ἀποβάλλει πάλιν ταῦτα διὰ τῶν ἀποχωρημάτων εἰς βιώσιμον ἔτι κατάστασιν. Ἰσως λαμβάνει μέρος εἰς τὴν μεταδосιν τῶν ἀσκαριδίων, ὅπωςδὴποτε ὅμως δύναται νὰ μεταδώσῃ μiasματικὰς ἀσθενείας. Ἐσχάτως, μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ ὁ Ῥανιέρ τῷ 1887 ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν πειράματα δι' ὧν ἡ μυῖα ἀποδεικνύεται ὡς μεταδότις τῆς πυγματιώσεως. Τὰ γενόμενα πειράματα ἀποδεικνύουσιν ὅτι αἱ οἰκιακαὶ μυῖαι ἀπορρῶσθαι ἀνθρώπῳ ἐκ τοῦ ἀποπτύματος τῶν φθισικῶν βακτηρίδια τῆς πυγματιώσεως, ἅτινα ἐν μέρει μὲν πάλιν διὰ τῶν ἀποχωρημάτων αὐτῶν ἀποβάλλονται, ἐν μέρει δέ, θνησκουσῶν μετ' ὀλίγον τῶν μυῶν, διὰ τῶν ἀποσυντιθεμένων αὐτῶν πτωμάτων δύναται νὰ μεταδοθῶσιν. Κατάδηλος ἐκ τούτων γίγνεται ἡ ἀνάγκη, νὰ συλλέγωμεν τὸ ἀπόπτυμα τῶν φθισικῶν ἐντὸς σκεπαμένων ἀγγείων καὶ νὰ τὸ καθιστώμεν ἀλαβές.

Σαφῶς ἀποδεδειγμένον εἶνε τὸ μέρος τὸ ὅποιον λαμβάνουσιν οἱ Μοσκίται εἰς τὸν βίον τῆς *filaria sanguinis hominis* Luvis. Ὁ σκώληξ οὗτος, πολλῶν δακτύλων μήκους, ζῇ εἰς τὰς τροπικὰς ζώνας, εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Κίναν, τὴν Βραζιλίαν, ἐντὸς τοῦ αἵματος τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐντὸς τῶν λυμφατικῶν ἀγγείων αὐτοῦ, ὅπου γεννᾷ βαρεῖας ἀσθενείας, οἵδηματα, ἐλεφαντίασιν, αἱματουρίαν, κτλ. Κατὰ τὸν Manson ὁ βίος τοῦ ρηθέντος σκώληκος ἐξεκρίσεται ὡς ἑξῆς: Τὰ μικρὰ ὡς κατατίθενται εἰς τὸ αἷμα, καὶ ἐκεῖ ἀναπτύσσονται εἰς ἔμβρυα. Λίαν περίεργον εἶνε ὅτι ἐν καιρῷ ἡμέρας διαμένουσιν εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὰ μεγάλᾳ ἀγγεῖα, καὶ μόνον κατὰ τὸν ὕπνον εἰσέρχονται εἰς τὰ περιφερικὰ μικρὰ ἀγγεῖα. Ἐσχάτη σταγὼν αἵματος ἐκ τοῦ δακτύλου ἢ τοῦ λοβοῦ τοῦ ὡτός περιέχει ἀριθμὸν τινα ἐμβρύων. Μέγας ἀριθμὸς τοιούτων περιέχεται καὶ εἰς τὸ οὖρον, τὰ δάκρυα, κτλ. τοῦθ' ὅπερ, ὡς εἰκός, εὐχολον ἀποδεικνύει τὴν ὁδὸν δι' ἧς δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὕδωρ. Ἀλλὰ τὰ οὕτω εἰς τὸ ὕδωρ ἀποτεθέντα ἔμβρυα δὲν ἀναπτύσσονται ἐπὶ πλέον, διότι ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις αὐτῶν συμβαίνει ὁπόταν τὰ ἐν τῇ αἷματι γενόμενα ἔμβρυα παραλαμβάνονται ὑπὸ τῶν Μοσκιτῶν ἐν ὧρᾳ καθ' ἣν συνειθίζει ὁ ἄνθρωπος νὰ κοιμᾶται, ἥτις εἶνε ἡ ὑπὲρ αὐτῶν προτιμωμένη.

Ἡ θήλυς Μοσκίτη παραλαμβάνει ἐν αὐτῇ μέγα πλῆθος ἐμβρύων, ἐνῷ ἐκμυζᾷ αἷμα καὶ πληροῦται ἐξ αὐτοῦ. Πεπληρωμένη ἐπιστρέφει εἰς τὸ ὕδωρ, τὴν πατρίδα τῆς, ἀραιομένη εἰς βραδείαν γέννησιν τῶν ὧν, ἐξ ὧν περὶ τὰ 300 ἀποβάλλει. Ἐπειδὴ δ' ἐκ τούτων μετὰ ἓνα μῆνα νέει Μοσκίται γεννῶνται, λίαν εὐνότητος γίνεται ἡ υπερβολικὴ αὐξησις αὐτῶν. Τὰ ἔμβρυα λοιπὸν ὑφίστανται ἐντὸς τῆς Μοσκίτης μεταβολὴν μορφῆς, καὶ μετὰ 6-7 ἡμέρας φθάνουσιν εἰς μήκος 1 1/2 χμ. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποθῆσιν τῶν ὧν ἡ Μοσκίτη βλαφθεῖσα ὑπὸ τῶν παρασίτων, καταστρέφεται, πίπτει εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐλευθεροῦνται τὰ ἔμβρυα τῆς *filaria sanguinis hominis* Levis, ἅτινα διαμένουσιν εἰς τὸ ὕδωρ προσδοκῶντα τὸν μετέπειτα προορισμὸν των, ὅστις τότε μόνον ἐπιτυγχάνεται, ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ ἔντερον τοῦ ἀνθρώπου διὰ τοῦ ποσίου ὕδατος. Ἐκ τούτου ἐννοεῖ τις σαφῶς πόσον σπουδαῖον εἶνε εἰς τὰς τροπικὰς χώρας τὸ νὰ πίνη τις τὸ ὕδωρ μόνον δι' ὕλισμένον ἢ βρασμένον.

Οὕτω προκύπτει ὅτι, αἱ περὶ τῶν μικροσκοπικῶν αἰτίων τῶν προξενούντων τὴν ἀσθένειαν μελέται εἰς τὰ πρῶτα στάδια εὐρίσκονται καὶ ὅτι μετὰ τῶν αἱμοθηλαζόντων ἐντόμων καὶ τῶν θυμάτων αὐτῶν ὑφίσταται ἀπροσδόκητος ἀμοιβαία βιωτικὴ σχέσις, ἥτις, ὑπὸ τε ἱατρικὴν καὶ ὑγιεινὴν ἐποψιν παρέχει ἐνδιαφέρον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς διαφόρους κῶνωπας καὶ μυῖας, τὸ ὅποιον ὁ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν εἰδῶν τούτων ἀφιερωθεὶς ζωολόγος μέχρι πρὸ μικροῦ μόλις ἐπίστευεν, ὅτι θὰ ἡδύνατο νὰ ὑπολογίσῃ.

P*

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΑ

Μεταμύθισις τῶν ζώων.

Ὁ καθηγητὴς Φέλιξ Πλατὼ ζητεῖ νὰ ἀποδείξῃ ἐν λόγῳ ἐκφωνηθέντι ἐνώπιον τῆς Ἀκαδημίας τῶν Βρυξελλῶν, ὅτι περιπτώσεις «προφυλαττούσης ὁμοιότητος» δὲν ἀπαντῶσι μόνον, ὡς πολλὰ πρὸς πιστεύεται, εἰς τὰ τροπικὰ ζῷα, ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν ἐν τῇ συγκεκριμένῳ κλίματος Εὐρώπῃ, καὶ δὴ συχνότατα. Ἐννοεῖ δὲ ὡς ὁ Βαλᾶς διὰ τῆς «προφυλαττούσης ὁμοιότητος» τὴν ἀπομίμησιν φυτικῶν οὐσιῶν καὶ ἀψύχων ἀντικειμένων. Περίεργον παράδειγμα εἶνε τὸ ἐπόμενον, πρὸς παρατήρησιν τοῦ ὁποίου ὠδήγησεν ὁ Πλατὼ τοὺς ἀκροατὰς του, ἐν ὧρᾳ ἀμπώτιδος παρὰ τὴν ἀκτὴν.

Οἱ χάλικες κατοικοῦνται ὑπὸ μεγάλου ἔρποντος θαλασσοπολύποδος. Τὸ μαλάκιον τοῦτο κρύπτεται διαρκούσης τῆς ἀμπώτιδος εἰς ἀνοίγματα εὐρισκόμενα ὑπὸ τοὺς λίθους. Οἱ ἄλιεῖς γνωρίζουσι τοῦτο καὶ τοὺς ἐξάγουσι διὰ σιδηροῦ ἀγκιστροειδοῦς ὄργανον. Μόλις τεθῇ τὸ ζῶον ἐπὶ τοῦ χάλικος λαμβάνει τεχνηέντως, τῇ βοηθείᾳ τῶν δι' ἀναμυζήτηρων ἐρωδιασμένων βραχιόνων αὐτοῦ, μικροὺς λίθους καὶ τοὺς ἀθροίζει ἐπὶ τῆς ῥάχης του. Εἰς 2-3 στιγμὰς εἶνε ὁ πολύπους κεκοιμ-